

zagotovljena in ji ne preti nobena nevarnost. Drugače je pa pri nas, ko se moramo še boriti za narodni obstanek. Pri nas je pa dolžnost vsacega domoljuba delati na slogu, kdor drugače dela, se domoljub imenovati ne more, ker dela v škodo našemu narodu.

Da pa bomo mi tudi zanaprej zagovarjali tudi vero, je naravno. Naš list je vedno zagovarjal versko šolo, samo da se vpelje v taki obliki, da bode naši narodnosti v korist. Za tako šolo bi se dale pridobiti gotovo vse slovenske stranke. Vsaj se je na shodu slovenskih poslancev pred dvema letoma v Ljubljani bilo jednoglasno sklenilo, potegovati se za versko šolo in tudi v deželnem zboru so vse slovenske stranke brez razlike se izrekle za versko šolo. To so fakta, katerih nikdo oporekati ne more. Iz tega je vidno, da je sprava mej Slovenci mogoča, da se le resno hrepeni ponji in da bi taka sprava ne bila le naši narodnosti, temveč tudi veri v korist. Samo spoštovati je treba mnenje tudi družega, pa bomo prišli do lepe sloge in ne vedno gledati, kako bi z zofičnim zavijanjem mogel kdo iz kakega časniškega članka pisca proglasiti za nasprotnika katoliške cerkve in Bog ve kaj še vse, in to zlasti na znan ne baš pošten način, da se iz celote iztrga nekaj stavkov, ki imajo sami malo drugačen pomen nego v celoti.

Sloge je pa posebno sedaj treba mej Slovenci, ko se je mej Nemci začel razširjati nauk, da je dolžnost avstrijskih državnikov ponemčiti Slovence in Čeha in ko tudi vidimo, da zlasti na Koroškem nekateri že resno delajo po tem nasvetu. V tacihih resnih časih je treba, da pozabimo mejsebojne razpore in se zjedinjeno upiramo tujemu sovražniku. Nikakor tudi ne smemo puščati izpred oči, da se na Dunaji utegnemo vsak čas stvari na slabše obrniti. Levica je sedaj zares nekako poražena, ali grof Taaffe nima večine in kdo ve, če ne bode prisiljen se pogajati z levičarji in poslednji bodo zahtevali od njega, da naj podpira posebno njih težnje proti Slovencem. Če pomislimo, kako postopajo nekateri uradniki na Koroškem proti Slovencem, se že nam dozdeva, da imajo kake posebne navode, da naj gledajo, da se ohranijo mej koroškimi Slovenci nemške ljudske šole in nemško uradovanje. Vidno je, da živimo v jako resnih časih, ko se deluje z veliko silo in še večjo zvijačo proti naši narodnosti in da bode treba velike energije in delavnosti, pred vsem pa sloge, zaradi tega bode naš list tudi v novem letu zagovarjal slogu, in vabi vse tiste, katerim je mar obstanek našega naroda, naj razširjajo naš list, da se ž njim razširja spoznanje potrebne sloge mej Slovenci. Naši čitatelji so lahko sami presodili, da smo v pretečenem letu vedno vse dogodke nepristranski presojali in imeli vedno le interese našega naroda pred očmi, da tudi nikjer nismo zagovarjali liberalnih načel, kakor se je nam predbacivalo. Pa vsaj je to najboljši dokaz našega poštenega postopanja, da na opetovani poziv se vendar niso upali našega dotičnega članka priobčiti v taki popolnosti, da bi čitatelji zares sami mogli soditi o njem. Zatorej smo pa prepričani, da vsi sedanji naročniki

nam ostanejo v novem letu zvesti in nam pridobe še novih, ker le tako bomo mogli zadoščati svoji nalogi, delati za slogu mej Slovenci, ki je nam sedaj bolj potrebna kakor kadar koli, ker brez sloge ne bomo napredovali, temveč le nazadovali. Sloge nam je treba v političnem, pa tudi gospodarskem delovanju. Jedinu če bomo složni, utegnemo, kdaj zares biti gospodarji na svoji zemlji, drugače bomo pa le tujcem robovali.

Nekaj v pojasnilo.

„Slovenec“ je nedavno nam očital, zakaj nismo mi zagovarjali škofa, ako smo bili prepričani, da ni on začetnik našega narodnega boja. Na to se pa nam zdi potrebno dati nekatera pojasnila, da se morda ne bode od kake strani naše postopanje napak presojevalo. Naši čitatelji se gotovo spominjajo, da smo mi večkrat grajali nedostojno pisavo naših listov in osebne napade, s tem smo pač obsojali tudi napade na škofa. Kar se pa tiče nekaterih posebnih stvari, se pa mi zaradi tega nismo mogli o njih izreči, ker nam večkrat niso bile v toliko znane, da bi mogli govoriti o njih, in smo torej čakali, da se drugod pojasnijo, ali večkrat so tako motne ostale, da se je nam zdelo, da je bolje, da ne govorimo o njih.

Najprej je „Slovenski Narod“ očital, da se je škof izrazil proti pravosodnemu ministru grofu Schönbornu, da se koroška narečja tako razlikujejo od pismene slovenščine, da slovenski Korošci še slovenske propovedi ne razumejo. To je pravil sam minister dvema slovenskima poslancema. Vsakdo bode priznal, da je stvar bila precej čudna. Misliti ni lahko, da je minister lagal, dvema slovenskima poslancema pa tudi moramo verjeti. Vsekako je tukaj bilo treba pojasnila. „Slovenec“ je tedaj zares škofa opravičeval, ali iz njegovega zagovarjanja se vendar vse prav jasno posneti ne da, kako je bila stvar. „Slovenec“ je le nekako trdil, da je škof bil prepričan, da je govoril za koroške Slovence. S tem pa ni nič povedanega, ker je vse le odvisno od subjektivnega mnenja škofovega, kaj je koroškim Slovencem v korist. Nam se dozdeva, da bi bilo najumestneje, da je „Slovenec“ povedal naravnost, škof je govoril tako in tako, vsaj ima on vendar lepšo priliko izvedeti, kako je stvar, kakor kateri koli drugi list. Če potem v tem oziru niso „Novice“ zgubljale veliko besed, se jim pač ne more zameriti.

Res je pozneje v deželnem zboru poslanec Klun v škofovem imenu precej jasneje razložil stvar in trdil, da le minister Schönborn škofa razumel ni. Gospoda kanonika Kluna izjava bi nekako zadoščala, če tudi se dobé ljudje, ki mislijo, da skoro ni mogoče, da bi se bil škof tako nejasno izrazil, da bi ga bil grof Schönborn napak razumel. Kakor rečeno, nam Klunova izjava zadošča in smo jo tudi zabeležili v poročilu o deželnem zboru.

Usojamo si pa vendar o tej izjavi imeti neki pomislek. Prišla je malo prepozno. Stvar bi se bila morala takoj pojasniti, da bi bili naši poslanci pri prvi priliki lahko prijeli grofa Schönborna v državnem zboru. Tukaj

ni šlo le za škofovo ali ministrovo čast, temveč za korist slovenskega naroda, ker naši nasprotniki so škofove izjave se polastili v svojo korist. V tacihi slučajih se mora stvar hitro pojasniti in se na osebe nikakor ni ozirati.

Drugi slučaj je, da se je škofu očitalo, ko so se vozili od ~~katoliškega~~ shoda, da se je nekaj izrekel proti celovškemu škofu Kahnu, pritožujočemu se, da mu s slovenščino gre težko, naj se ne muči, saj znanja slovenščine treba ni. „Slovenec“ tukaj zopet le oporeka, da se škofje Misija, Kahn in Napotnik od katoliškega shoda vkupé nikdar vozili niso. To je že nekaj, ali ljubši bi nam bilo, da je „Slovenec“ odločno izjavil, da se škof ni niti v železniškem vozu, niti kje drugje podobno izjavil. Glavna reč ni, kod so se škofje vozili, temveč se je li škof kdaj v podobnem smislu izjavil. Več ljudij smo slišali, da so rekli, ko so čitali Slovenčevo zagovarjanje, na vsej stvari vendar mora biti nekoliko resnice. Ker sicer bi „Slovenec“ nam ne oporekal le tega, da se škofje vkupé vozili niso, ampak bi stvar samo označil za neresnico. Ker je stvar tako vsekako malo nejasna bila ostala, se je nam pametneje zdelo, molčati o njej. Da je pa „Slovenec“ v obeh teh dveh slučajih stvar malo jasneje in odločneje dementiral, bi tudi „Novice“ ne bile molčale.

Potem je prepir zaradi škofovskih okrožnic. Tukaj pa mi zavzemamo malo drugačno stališče nego „Slovenec“. Mi nismo „Narodove“ izjave nikdar tako tolmačili, da je škof sam ali pa kdo drugi na njegovo povelje ukazal, da naj se mu pošiljajo zaupnice. Mi smo le tako tolmačili, da se s tem hoče reči, da se je iz Ljubljane od višje strani na druge duhovnike vplivalo. Tukaj pa ne pride prav nič v poštev, ali so vplivali člani škofijskega konzistorija, ali pa gospodje kanoniki. Tudi je nam vse jedno, ali se tista pisma, ki so se razpošiljala, imenujejo okrožnice ali kako drugače, makari naj so le zasebna pisma. Glavna stvar je, prihajajo li od strani, ki more po svoji stopinji vplivati na nižjo duhovščino. Tudi trditev, da je kapitel vse nekaj družega nego škofijski konzistorij, ničesa ne dokazuje, ko vendar ne bode nikdo trdil, da mej njima ni nobene zveze. V kakem razmerji so kanoniki s škofom, mi tako natančno ne vemo, ali to pa vemo, da je to razmerje gospod kanonik dr. Gregorec, ki menda stvar dobro pozna, označil za tako, kakor je razmerje mej deželnim predsednikom in deželne vlade svetniki. Zaupnice, ki bi jih morda uradniki sklepali kakemu deželnemu predsedniku na prigovarjanje deželne vlade svetnikov, ne bi imele posebne cene, ravno tako tudi zaupnice duhovščine škofu po vplivu kapitela ne morejo imeti posebne veljave. Slovenski listi so še obsojali zaupnice, katere so sklenile nekatere občine na Primorskem po vplivu okrajnih glavarjev namestniku. Tudi to nas ne moti, če nam „Slovenec“ očita, da s tem, da priznamo, da bi se nižja duhovščina dala vplivati, duhovnikom očitamo dresuro, duhovnikom, ki so študirali 16 let. „Slovenec“ naj le prejšnje svoje letnike pogleda, pa bode videl, da je tudi sam očital uradnikom, ki so tudi študirali po 16 let, da

so na komando volili, da so se torej dali dresirati. V vsakem stanu se dobe neznačajni ljudje in niso posebno gosti tisti, ki se upajo proti višjim odločno braniti svoje mnenje. Zaradi tega se nam ne more zameriti, če smo čakali, kako se o teh okrožnicah konča prepir mej „Narodom“ in „Slovencem“. Ko je naposled „Narod“ v enem slučaju dokazal, da je faktično se vplivalo na duhovščino, smo rajši molčali o vsej stvari. Nikdo naj pa nikar ne reče, da je to bila le želja kanonikov, kar je narod priobčil, ker želja višjih se le rada večkrat zmatra za ukaz. To se je nam zdelo potrebno omeniti, da bodo čitatelji naši vedeli, zakaj smo molčali. „Slovenec“ pa, če želi odgovarjati na naš članek, naj ga vsega priobči čitateljem, potem pa dela o njem komentare, kakor mu drago. Posamične stavke iztrgovati in zavijati pa ni in nikdar ne bode pošteno.

Politični pregled.

Levica je jako potrta, ker se jej ni posrečilo ugnati v kozji rog grofa Taaffeja. Posebno se boji, da bi se ne razpustil državni zbor, ker bi pri novih volitvah zgubila gotovo več mandatov. Nekaj bi ji jih vzeli konservativci in protisemitje, največ pa nemški nacionalei. Da se ne razpusti državni zbor, je levica sklenila, da vladi budgetnega provizorija, to je začasnega pobiranja davkov ne dovoli za tri mesece, temveč le za dva. V dveh mesecih vlada ne more državnega zbora razpustiti, razpisati novih volitev in novega državnega zbora sklicati, ki bi podaljšal budgetni provizorij za tako dolgo, da se reši budget. Taaffe ima moč v rokah, da ukroti zjedinjeno levico. Le zastrašiti jo je treba z razpustom državnega zbora, pa je v vsem pripravljena odjenjati.

Levica in Mladočehi. — Pri več glasovanjih so Mladočehi že v zbornici podpirali levičarje. Plener je v njih dobil kaj zanesljive zaveznike. Govori se celo, da se Mladočehi pogajajo o zvezi z levičarji. Mladočeški listi to oporekajo. Nam se pa vendar dozdeva, da v tem utegne biti nekaj resnice. Mladočehi so pripravljene se z vsakim zavezati proti vladi. Nadejajo se, če s svojim postopanjem napravijo kako zmešnjavo, da s tem pomagajo uresničenju državnega češkega prava. Seveda novo levičarsko vlado bi pa ravno tako pobijali, kakor Taaffejevo. Če s tako načelno opozicijo Mladočehi kaj koristijo češkemu narodu, mi dvomimo. Nova vlada bi ne bila prijaznejša češkemu pravu, nego je sedanja, posebno če bi bila vzeta iz levice.

Minister za Češko. — Te dni je bil na Dunaji češki namestnik grof Thun. Posvetovala sta se baje z grofom Taaffejem o imenovanju novega ministra za Češko. Kdo bode odbran za to mesto, še ni nič gotovega. Imenujeta se zlasti grof Palfy in pa bivši praški župan Černy. Mladočehi niso zadovoljni z nobenim teh dveh. Imenovanje Černega jim zaradi tega ne ugaja, ker je Staročeh. To bi utegnulo zopet povzdigniti veljavo staročeske stranke. Nobene stvari se namreč Mladočehi bolj ne boje, kakor da bi se zopet povzdignila staročeska stranka. Ker niso s svojim parlamentarnim delovanjem še ničesa dosegli, se vedno boje, da bi narod zopet obrnil se k Staročehom, ki so prinašali vsaj drobtine z Dunaja domov.

Kuenburg. — Grof Kuenburg je vendar zares odstopil. Grof Taaffe si je prizadeval, da bi ga obdržal v ministerstvu in tako si ohranil zvezo z levico, ali grof Kuenburg ni hotel ostati. Imenovan je sedaj senatskim predsednikom najvišjega sodišča. Ministroval ni celo leto, ali je vendar lahko zadovoljen, ker mu je to pripomoglo, da se je popel od navadnega deželnega sodišča svetnika, do senatskega predsednika. Če